

Det där korta textstycket som ska rymma allt

Jag är i färd med att skriva ett artist statement för ett galleri som nyligen valt att representera mig. Hur vet man vad som faktiskt är viktigt att ta med i ett artist statement, och vad gör det riktigt bra och lockande för en utomstående att läsa?

Hej Anna,

Oj, oj, detta besvärliga lilla textstycke som kan ställa till med så många bryderier. Många konstnärer avskyr att skriva dem, vilket ofta också märks. Du bör därför först och främst satsa på att bli bekväm med att formulera dig i ord. Om du inte är van vid att skriva om din konst så finns ingen tid att spilla. I början behöver du inte vara så väldisponerad och grandios, utan ta för vana att alltid bära på ett anteckningsblock och skriv ner en mening närhelst du stöter på något som inspirerar. Kanske känner du igen dig i ett avsnitt ur en annan konstnärs skrivelser, eller en författares syn på tillvaron. På så vis samlar du på dig idéer som du sedan kan använda då det är dags att i ord definiera ditt arbete.

Det finns inga utstakade regler för hur ett artist statement bör se ut. Och precis som med ditt konstnärskap kan du välja att gå en traditionell väg eller att vara mer lekfull. Det finns dock några värdefulla riktlinjer som du bör överväga. Börja gärna med en övergripande mening som innefattar det mesta av vad du gör. Spendera därefter resterande utrymme till att specificera vad denna mening innebär. Något som helt klart bör ingå i ett artist statement är vad du arbetar med. Är du målare, eller skulptör? Arbetar du med installationer eller fotografier? Eller är du helt enkelt en interdisciplinär konstnär där ett genomgripande tema är vad som binder samman din praktik?

Efter det inledande stycket kan du besvara frågan om vad det är som driver dig. Detta kan vara något av det svåraste att specificera. Försöker du fånga eller undersöka något? Eller handlar det mer generellt om den kreativa processen? Undvik att bli alltför privat och sentimental om det inte är absolut nödvändigt för en förståelse av din konst. Vem bryr sig om din risiga barndom eller dina underliga åkommor? Försök istället att angripa konstnärskapet från ett vidare perspektiv. Det handlar som sagt enbart om en introduktion. Vissa konstnärsklichéer skall under alla omständigheter undvikas. Dessa inkluderar uttryck som "jag inspireras av naturen" och "mitt arbete handlar om minne". Naturen kan inspirera de flesta av oss, likväl som minnet är väsentligt för oss alla. Var istället specifik utan att bli privat och undvik generaliseringar.

Vad gör då ett bra artist statement? Det finns en föreställning att denna korta text ska vara full av intellektuella formuleringar så till den grad att en ordbok kan behövas för att dechiffrera den. Den text du skriver ska framför allt vara läsbar och säga någonting konkret och intressant om din konst. Lämna allt pretentiöst ordbajseri därhän. Det gör bara läsaren misstänksam. Den text du skriver ska öka förståelsen av din konst och inte det motsatta. Sikta på att vara tydlig och föreställ dig att en främling som läser din text ska kunna skapa sig en bild av vad du sysslar med. Att vara tydlig innebär dock inte att du ska skriva en text för den stora massan. Förförstå att tillfredsställa allas behov. Det du ska skriva är till för ett galleri och därmed tilltala en publik som är van vid att läsa denna typ av text. Eftersom det inte är din moster Ingrid som ska ställa ut din konst och inte heller sälja den, så ska du motstå frestelsen att göra henne till viljes. Du ska skriva

något som kommer att påverka din karriär och inte ett litterärt verk med förskönande beskrivningar. Sedan kan du så klart välja att göra just det motsatta och det behöver inte vara fel. Bara så länge du gör det medvetet och det passar din konstnärliga praktik. Låt slutligen någon annan läsa igenom din text innan du visar den offentligt. Det är lätt att du snöar in och tror att du är tydlig då du i själva verket är splittrad och osammanhängande.

Jag kontaktar Ben Loveless på Galleri Nordenhake i Stockholm för att höra vad han anser att ett artist statement bör vara. Han påpekar genast att det enligt honom är galleriet som ska skriva texten och att konstnären inte ska behöva ett statement, *"I think the artwork is the statement but that s/he should be able to talk about his/her work articulately and defend his/her choices and decisions."* Samtidigt så påpekar han just det faktum att många konstnärer har ett formulerat artist statement och han nämner bland andra Helen Mirra som en konstnär som skriver utomordentligt välformulerat kring sitt konstnärskap:

After a number of years making discrete works with sundry materials, Mirra's present rhythm of working usually takes the form of a kind of paced printmaking, made through walking. The activities are interdependent; the walking structures the printing, and the printing impels the walking. Sometimes a terse kind of writing replaces the printmaking, and occasionally hourly location recordings, made in collaboration with Ernst Karel, occur instead. This rhythm is nestled into a cycle of exhibitions that perpetuates the project.

Observera här att detta textstycke är skrivet i tredje person. Detta är en smaksak som du bör ta ställning till. En text i första person blir per automatik mer direkt och personlig medan den i tredje person blir mera distanserad och kan skapa ökad trovärdighet. Båda har sina fördelar. Jag kontaktar även Eva-Lotta Holm Flach på Galleri Flach i Stockholm för att få ytterligare en gallerists synpunkt:

Jag tycker att ett "artists statement" skall vara tydligt och tillgängligt i sin språkform. Det tycker jag för övrigt om alla texter. Jag kan inte se betydelsen av att vara teoretisk som ett syfte i sig. Om man som konstnär ÄR intresserad av en viss sorts teori är det ju motiverat att ta upp det men inte annars. Texten måste språkligt bära sig själv... om du förstår hur jag menar? Ett artists statement bör belysa en eller flera viktiga utgångspunkter för konstnärskapet i sin helhet. Vad är själva drivkraften? Vad är anledningen till varför man gör något? Texten ska kännas uppriktig och inte insmickrande... och väcka intresse genom sin rättframhet och tydlighet...ha ha ha...ingen lätt uppgift.

Förhoppningsvis skall detta vara till hjälp och när du i skrivandet behöver en välförtjänt paus så ska du passa på att besöka <http://500letters.org/index.php>. Den genererar, med glimten i ögat, ett artist statement baserat på informativa ord som du fyller i om ditt konstnärskap.

Lycka till,

Ida